

www.vcmstudy.ir

یادداشت
نفت و گاز

ضرورت تنوع سبد سوخت جهت امنیت پایدار تقاضای بنزین

تاریخ انتشار: ۲ مهر ۱۳۹۷

ضرورت تنوع سبد سوخت جهت امنیت پایدار تقاضای بنزین

صنعت پالایش و تأمین بنزین در کشور ایران دو مسئله بسیار وابسته به هم هستند زیرا که بنزین تنها فرآورده پالایشگاهی است که تولید آن از مصرفش کمتر است. مصرف سال گذشته بنزین در کشور حدود ۸۰ میلیون لیتر در روز بوده است. در حال حاضر مصرف این فرآورده نفتی بیش از ۹۰ میلیون لیتر در روز است. این میزان از مصرف باعث می شود تا کشور نیاز به واردات بنزین داشته باشد زیرا که تولید بنزین در کشور کمی کمتر از ۹۰ میلیون لیتر در روز است. لذا در حال حاضر، خودکفایی در بنزین بطور کامل محقق نشده است. با ورود فاز ۳ پالایشگاه ستاره خلیج فارس به مدار تولید در پایان سال جاری، تولید روزانه بنزین نه رقمی شده و به ۱۰۰ میلیون لیتر در روز خواهد رسید. از طرفی رشد ۱۰ درصدی مصرف بنزین در ماه های امسال نسبت به سال پیش، نشان می دهد که مصرف بنزین در سال بعد برابر ۱۰۰ میلیون لیتر در روز خواهد شد. این به معنای آنست که خودکفایی بلندمدتی در تأمین بنزین وجود نخواهد داشت.

حال برای تأمین تقاضای بنزین در داخل کشور راه های متفاوتی وجود دارد. ساده ترین و پر هزینه ترین راهکار، واردات بنزین از خارج کشور است. این راهکار از ورود اولین خودرو به ایران تا کنون مورد استفاده بوده و باعث خروج ارز بسیار زیادی از کشور می شود. راهکار دیگر تأسیس پالایشگاه های نفت و میعانات گازی است که علاوه بر بنزین، فرآورده های دیگری نظیر گازوئیل، نفتا، LPG، نفت سفید، کروسین و... تولید می کند. توسعه پالایشگاه باعث می شود که از خام فروشی نفت جلوگیری شده و درآمد بیشتری نسبت به خام فروشی نصیب کشور شود. اما نکته مهم اینجاست که نحوه مواجهه با صنعت پالایش و توسعه پایدار آن نباید تأمین یک سوخت بخصوص باشد بلکه باید نگاه حاکمیت به پالایشگاه علاوه بر تأمین سوخت، توسعه زنجیره ارزش باشد.

راهکار دیگر برای تأمین تقاضای بنزین، جایگزین کردن تقاضای آن با سوخت دیگری است. این راهکار در بسیار از کشورهای دنیا به ویژه کشور خودمان ایران استفاده و فراگیر شده است. حال این سوخت جایگزین می تواند منبعی داخلی داشته باشد و یا خارجی. البته هر کشور متناسب با توانایی و ظرفیت های موجود، سوخت مورد استفاده خود را طوری انتخاب می کند تا وابستگی وی به خارج کم شده و اتکای وی به داخل بیشتر باشد. کشور ایران نیز بر همین مبنا، سال هاست که بخشی از تقاضای بنزین را با CNG تأمین می کند. مصرف CNG که طی سال های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ از حدود صفر به ۲۰ میلیون متر مکعب رسید، تا کنون افزایش بیشتری نداشته و نیازمند بازنگری مجدد برای توسعه دوباره است.

یادداشت

نفت و گاز

ضرورت تنوع سبد سوخت جهت امنیت پایدار تقاضای بنزین

مرکز مطالعات زنجیره ارزش

یادداشت

نفت و گاز

VCMStudy.ir

www.vcmstudy.ir

ضرورت تنوع سبد سوخت جهت امنیت پایدار تقاضای بنزین

[۱] با فرض درآمد ۵۰ سنتی از صادرات هر لیتر بنزین

یادداشت

نفت و گاز

مرکز مطالعات زنجیره ارزش معتقدست که حتی با راه اندازی فاز ۳ پالایشگاه ستاره خلیج فارس، کشور در سال آتی همچنان با مسئله تأمین بنزین مواجه خواهد بود. لذا یکی از سریع ترین و ارزان ترین راهکار دور زدن واردات بنزین، استفاده از CNG است بطوریکه با افزایش دو برابری مصرف CNG، بالکل نیازی به تأسیس پالایشگاهی به نام ستاره خلیج فارس برای تأمین بنزین نبود. حال می توان با توسعه بیش از پیش صنعت CNG در کشور، علاوه بر جلوگیری از واردات بنزین، صادرات بنزین نیز انجام داد. افزایش دو برابری مصرف CNG و آزاد شدن ۲۰ میلیون لیتر بنزین از تقاضای داخل، می تواند سالانه سودی معادل ۳.۶۵ میلیارد دلار [۱] را نصیب کشور کرد. این مهم جز با همکاری تمام نهادهای زیربنا از جمله مدیریت طرح CNG، وزارت نفت، وزارت صنعت، خودروسازی ها، وزارت کشور، سازمان برنامه بودجه و شرکت بهینه سازی مصرف سوخت انجام پذیر نخواهد بود و از همین رو نیازمند یک تصمیم فرا دستگامی و فرا وزارتی است.

www.vcmstudy.ir

امیدواریم از مطالعه این سند، استفاده مفید برده باشید
نقطه نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق ایمیل زیر با ما در میان بگذارید
VCMStudy@gmail.com